

ИНТЕРВЮ

**Мария Драгомирова,
главна медицинска сестра на Медицински институт – МВР:**

**ПРИ НАС НЯМА ТЕКУЧЕСТВО. В МОМЕНТА ИМА САМО ЕДНО СВОБОДНО
МЯСТО - ЗА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА В ОПЕРАЦИОННИЯ БЛОК**

Мария Драгомирова е завършила двегодишен курс за медицинска сестра в Централния институт за подготовка на здравни кадри със средно специално образование "Йорданка Филаретова" (1988 г.). По-късно взима диплом по специалност „Медицинска сестра“ в Полувисшия медицински институт "Йорданка Филаретова" (1993 г.). Като възпитаничка на Медицински Университет – София се дипломира с образователно квалификационна степен (ОКС) „бакалавър“ по управление на здравните грижи и преподавател в медицински колеж (2001 г.). Две години по-късно в същия университет получава диплом за ОКС „магистър“ по здравен мениджмънт. Амбициите на Мария Драгомирова не спират дотук. В МУ – София тя получава още две дипломи – за ОКС) „магистър“ по управление на здравните грижи (2009 г.) и за образователна и научна степен „доктор“ по специалността „Социална медицина и организация на здравеопазването“ (2016 г.).

От 1988 до 1998 Мария Драгомирова работи като медицинска сестра в Клиниката по белодробни болести на ВМА, след което се премества за една година в Клиниката по спешна и неотложна терапия в същата болница. В периода 1999 - 2001 г. е старша медицинска сестра в поликлиниката в Централната клинична база на Медицински институт - МВР. През 2002 - 2004 г. работи като старша медицинска сестра в Консултативно-диагностичния блок в Медицински Институт – МВР. От 2004 г. до днес Мария Драгомирова е главна медицинска сестра на същия институт.

Главна сестра Драгомирова е номинирана на национално ниво за „Сестра на годината – 2008 г.“ Получила е „Благодарност за постигнати високи резултати в работата“ от заместник министъра на вътрешните работи, както и нагърден знак и плакет за постигнати високи резултати в професията от директора на Медицински институт – МВР.

Като професионалист, който иска непрекъснато да обогатява знанията и уменията си главна сестра Мария Драгомирова е преминала обучение в разнообразни курсове за следдипломно обучение:

- „Управление на персонала, модул II – Вземане на решения и решаване на конфликти“;
- Маркетинг в здравеопазването“;
- "Етика и етични норми в съвременното здравеопазване“;
- "Актуални въпроси на превенцията и контрола на вътрешболничните инфекции“;
- "Стерилизация на термочувствителни медицински инструменти“;
- "Мултидисциплинарен подход в здравните грижи“ (Национална научна конференция по здравни грижи);
- "Иновации и качество на здравните грижи в съвременното здравеопазване (Регионална научна конференция по здравни грижи“;
- Притежава сертификат за квалификация за извършване на качествени здравни грижи (БАПЗГ);
- Притежава сертификат за курс по кодиране, съгласно МКБ - Девета ревизия (МЗ и НЗОК);
- "Роля на професионалистите по здравни грижи в промоция на здравето“ (Национална научна конференция по здравни грижи).

**Публикации на главна сестра Мария Драгомирова
в сферата на здравните грижи:**

- „Проучване мениджмънта на здравните грижи на специалистите по здравни грижи“, сп. „Здравни грижи, бр.1, 2005 г.
- „Профилактика на Хепатит В“, сп. „Здравни грижи“, бр. 2, 2005 г.
- „Проект за разкриване на кабинет за профилактика и ранна диагностика на рака на гърдата при служителки на Министерство на вътрешните работи, сп. „Здравни грижи“, бр. 4, 2006 г. (в съавторство с Д. Гълъбова).
- „Проучване мнението на специалистите по здравни грижи относно автономността при вземане на решения“, сп. Здравни грижи, бр. 4, 2007 г. (в съавторство със Ст. Железарова).
- „Изследване на организационното поведение и организационната култура на персонала от клинична лаборатория на Медицински институт – МВР“, сп. „Здравни грижи“, бр. 1, 2010 г., (заедно с П. Ганчева, която е първи автор).
- „Изследване на конфликтните ситуации в сестринската практика в Медицински институт – МВР“, сп. „Здравни грижи“, бр. 2, 2010 г. (в съавторство с Л. Арабова).
- „Организационното поведение - основен фактор за ефективността в работата на специалистите по здравни грижи в Клиниката по неврология при Медицински институт – МВР, сп. „Здравни грижи“, бр., 2011г. (заедно със С. Михайлова, която е първи автор).
- "Фактори на работата и риска от стрес на работното място на медицинските сестри", сп. "Здраве и наука", бр. 3, 2015 г.
- "Емоционалната интелигентност като средство за справяне с професионалния стрес", сп. "Здраве и наука", бр. 4, 2015 г.
- "Влияние психологическото типа личности на риск развития синдрома емоционального выгорания у медицинских работников", MEDIKUS (International medical scientific journal), № 2 (8), 2016 (в съавторство с П. Балканска и Г. Чанева).
- "Информираното съгласие като елемент за гарантиране правата и автономността на пациентите", "Здравна политика и мениджмънт" - 2017, том 17, №1, (в съавторство с М. Илиева).
- „Влияние на професионалния стрес върху качеството на здравните грижи“, сп. „Здравни грижи“, бр. 2, 2017 г.

ИНТЕРВЮ

- Каква беше причината да изберете професията на медицинската сестра и смятате ли с днешна дата, че сте направили правилния избор?

- Изборът направих случайно, но абсолютно съзнателно. Избрах да уча в Централния институт за подготовка на здравни кадри за медицински сестри и още след първите практически упражнения във ВМА разбрах, че това е професията, която искам да практикувам. Нито за миг не съм съжалявала за избора си, напротив винаги казвам, че сестринството е наука и изкуство да служиш на болните. Сестринството е призвание!

- Кои Ваши учители имат най-голям принос за Вашето развитие като човек и професионалист?

- Първият ми преподавател в Института за здравни кадри госпожа Елена Габровска ме научи на дисциплина и професионално поведение. До днес съм ѝ благодарна за наученото. Проф. Станка Маркова освен знания ми даде и самочувствие на управленец. Проф. Галина Чанева (беше и мой научен ръководител) и проф. Иванка Стамболова ми отвориха вратата към науката. Проф. Воденичаров (декан на ФОЗ в МУ - София) и проф. Магдалена Александрова (зам.-декан на ФОЗ В МУ - София) ми дадоха шанса да се развивам в научното поприще.

Първата ми старша сестра във ВМА Цветанка Якимова - достолепна и в същото време деликатна жена, ме научи на колегиалност и екипност - така необходими в нашата професия. Бившата главна сестра на МВР болница Виолета Любенова - жена епоха в болницата и до днес е мой приятел и мъдър съветник. От всеки от тях съм научила нещо и се стремя да го прилагам в ежедневната си практика.

- През последните няколко месеца отново в общественото пространство се заговори за ескалиралата агресия над медици у нас. БАПЗГ се присъедини към инициативата на БЛС да се събере с помощта на анкети повече информация за агресивно поведение на пациенти и техни близки срещу лекари, медицински сестри, акушерки, медицински фелдшери и т. н. В Медицинския институт на МВР има ли такива случаи на вербална и физическа агресия срещу работещите тук или донякъде пациентите са респектирани от факта, че това е структура на Министерство на вътрешните работи?

- Във връзка с инициативата, която споменахте, анкетирани бяха и професионалисти по здравни грижи от нашето лечебно заведение. Направи ми впечатление, че в отговорите липсват случаи на агресия върху колеги. Не съм сигурна, че това се дължи единствено и само на респект от страна на болните, че сме структура на МВР. По-скоро смятам, че респектът е към добрата организация, високата компетентност и професионални качества на работещите в болницата медицински специалисти.

- Медиците у нас вече ще разполагат с телефоните на дежурен прокурор и полицейски служител, на които могат да позвънят в случай на агресия. Предвидени са и бързи съдебни производства. Какви превантивни мерки срещу агресията според Вас могат да спрат хулиганските прояви от страна на пациенти и техни близки?

- Смятам, че от една страна законодателната инициатива, а от друга - диалогът пациент - медицински

ИНТЕРВЮ

На сутрешен рапорт в Клиниката по урология.

На снимката: Мед. сестра Белухова (Клиника по урология), ст. мед. сестра Антонова (Клиника по ендокринология), ст. мед. сестра Савова (Клиника по пулмология и алергология), ст. мед. сестра Кръстева (Отделение очни болести), мед. сестра Юруква (Клиника по урология), ст. мед. сестра Михайлова (Клиника по неврология), мед. сестри Кирилова, Башева и Радкова (Клиника по урология), ст. мед. сестра Костадинова (Клиника по урология) и гл. мед. сестра Драгомирова (от ляво надясно).

персонал, биха допринесли за намаляване на подобни случаи.

- Мнозина от пациентите споделят, че лекарите нямат време да им обясняват какво точно се случва с тях и защо се предприемат конкретни лечебни действия. Смятате ли, че медицинските сестри могат да се включат по-активно в тези разяснения, следвайки указанията на лекарите?

- Медицинските сестри имат свои компетенции регламентирани законодателно (НАРЕДБА № 1 от 8.02.2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно). Те могат да дават информация на пациентите съобразно техните компетенции и регламент от Наредбата. Смятам, че медицинските сестри правят това ежедневно - още с постъпването на болните за лечение и чак до изписването.

- Натъжава ли Ви фактът, че в публичното пространство се съобщава предимно за негативни новини от здравната система, а добрите остават в сянка? За кои добри практики в Института бихте искали да знаят хората?

- Не може да съм безучастна, когато се цитират лоши практики. Това обезличава труда на всички зае-

ти в здравеопазването. Необходимо е да се представят на обществото и добрите постижения.

- Кои са добрите практики в Медицински институт -МВР?

- В болницата съществува приятна колегиална атмосфера. Комуникациите са изключително лесни и достъпни, както между специалистите по здравни грижи, така и в екипа лекар-медицинска сестра, а също така и с ръководството на Института. Сестринството в болницата има традиции. Преди две години издадохме алманах на сестринството в МВР. Ежемесечно провеждаме сестрински колегиуми, участваме активно в сестринските научни форуми. Сега се готвим за участие в Националната конференция в Шумен, където ще участваме с около 5 доклада. Ежегодно по случай 12 май - Международния ден на сестринството, награждаваме специалистите по здравни грижи отличили се през годината. На тези тържества каним и наши пенсионирани колеги. Така засвидетелстваме нашата благодарност за наученото от тях. Имаме и традиция в честването на празници като 7-ми април, Коледа и Нова година. Това са празници, които показват, че е налице една добра организационна култура - гарант за екипност и добри резултати в работата.

- Здравният министър Николай Петров обяви, че до края на годината работна група към МЗ ще бъде

ИНТЕРВЮ

готова с методика за заплащането на труда на медците у нас. Мислите ли, че по-адекватното заплащане ще мотивира опитните и младите кадри в системата да работят с повече желание и старание?

- Категорично трудовото възнаграждение е един от най-силните мотиватори. Но наскоро при проучване сред професионалисти по здравни грижи в болницата ми направи като елементи за удовлетвореност и мотивация за добра работа впечатление, че освен доброто заплащане, те изтъкват: добър микроклимат, екипност, традиции, добри колегиални взаимоотношения. А ние можем да се похвалим с всичко това!

- В края на миналата година народните представители приеха промени в Закона за съсловната организация на медицинските сестри, акушерките и асоциираните специалисти по здравни грижи. Според тях на 5-годишен период ще се повишава нивото на професионална компетентност на медицинските специалисти по определени критерии и това ще се отразява и на заплащането. Смятате ли, че това ще мотивира колегите Ви и да участват в курсове за продължаващо обучение, различни форуми, дистанционно обучение по различни теми, да се абонираат за списание „Здравни грижи“, което също носи кредитни точки?

- Да, това наистина ще ги мотивира. По мои наблюдения и в момента колегите, които желаят да се обучават и развиват, го правят активно.

- Бихте ли споменали някои обучения, в които са участвали през миналата и тази година професионалистите по здравни грижи от Медицински институт на МВР?

- Ежегодно около 180-200 професионалисти по здравни грижи от МИ-МВР вземат участие в курсове по СДО. Най-често те са свързани с пряката им работа. А най-активни са тези от клиниките по нефрология и белодробни болести, клинична лаборатория и отделението за интензивно кардиологично лечение.

- В клиниките и отделенията на Медицински институт – МВР карат практиката си студенти от специалност „Медицинска сестра“ в ФОЗ на Медицински университет – София. Вие заедно с Милослава Илиева – преподавател в Катедра „Здравни грижи“ към ФОЗ на МУ – София – имате изследване за удовлетвореността на студентите от практиката и държавния стаж в Медицински институт на МВР, което може да се прочете в трети брой на списание „Здравни грижи“ за тази година. Бихте ли споменали някои от по-важните резултати на това изследване?

- Изследването показва, че в Медицински институт – МВР се дава възможност студентите да приложат на практика усвоените теоретични знания и да изградят практически умения за последваща самостоятелна работа. Студентите извършват здравни грижи под ръководството на наставник – медицинска сестра или преподавателя по практика, което гарантира безопасност и качество на грижите. Медицинските сестри-наставници се отнасят добре със студентите, проявяват разбиране, съпричастност и търпение към обучаващите се.

- Идват ли млади медицински сестри да работят при Вас и имат ли нужната мотивация да разгърнат своя професионален потенциал?

Старша медицинска сестра Костадинова (Клиника по урология), старша медицинска сестра Антонова (Клиника по ендокринология), медицинска сестра Башева (Клиника по урология) и главна медицинска сестра Драгомирова (от ляво надясно).

ИНТЕРВЮ

На сутрешен рапорт със ст. мед. сестра Антонова (Клиника по ендокринология), ст. мед. сестра Михайлова (Клиника по неврология) и ст. мед. сестра Савова (Клиника по пулмология и алергология) (от ляво надясно).

- Тази година от новозавършилите студенти на работа в болницата постъпиха 5 медицински сестри. Изключително мотивирани, с желание да приложат в практиката наученото и да се усъвършенстват на едно добро място за работа и развитие, каквато е нашата болница.

- Медицинските сестри в България са два пъти по-малко отколкото е нужно на родната здравна система. Във Вашия институт има ли свободни места за медицински сестри?

- В момента търсим само една медицинска сестра за работа в операционен блок, поради предстоящо пенсиониране на титуляра. Други свободни работни места няма.

Както вече казах ние сме лечебно заведение с добър микроклимат за работа, прозрачна система на заплащане, социални придобивки за работещите и това именно е причина да няма текучество на персонала.

- Някои болници предлагат стипендии на студенти в специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ като в договора младите се задължават да работят след дипломирането си няколко години в съответното лечебно заведение. Смятате ли, че такива инициативи биха решили отчасти проблема с кадрите?

- Да това отчасти би могло да реши проблема с недостига на кадри, но не е единствено и решаващо като инициатива. Фактори на работната среда на по-късен етап, когато тези медицински сестри/ акушерки завършват, са от особено значение.

- Все по-често се говори за синдрома на професионално изпепеляване или така наречения Бърнаут синдром. Какви мерки се взимат това да не се случва с вашите колеги?

Със старша медицинска сестра Михайлова в двора на болницата.

ИНТЕРВЮ

- Интересен въпрос. Темата на дисертационния ми труд е „Управление на професионалния стрес при професионалистите по здравни грижи“. По този повод съм проучвала мнението на колеги относно това как се справят със стреса, за да не стигнат до Бърнаут, тъй като тогава последиците за работещите, а и за самата организация са по-тежки. Груповите занимания са една от формите за повишаване на екипността, за намаляване на напрежението, за обсъждане на работни проблеми. Ние също провеждаме и занимания по танци. Когато те стартираха, моят съвет към колегите ми беше, че на тези мероприятия най-важното е да се чувстват добре, да общуват, да споделят, а не да гонят резултати и състезания. МВР ни дава възможност да ползваме спортните бази, което също може да профилира стреса и последиците от него. Неформалните срещи в екипите са друго средство за изясняване на проблемни ситуации и изглаждането противоречия.

- Имате ли обратна връзка с пациентите на Института, доволни ли са те от услугите, които получават тук?

- Периодично анкетираме пациентите относно удовлетвореността от лечението в болницата. А и повторните хоспитализации при нас по различни здравословни проблеми са доказателство за доверието към МИ - МВР.

- Главната медицинска сестра има много ангажменти и отговорности. Кой са опорните Ви точки във Вашата работа?

- Най-важното нещо за успеха е екипът. Човек не може да постигне нищо сам, колкото и да е компетентен, любознателен и амбициозен. Старшите сестри са най-добрите ми съветници и коректив. Благодарна съм им за подкрепата. Старшите медицински сестри в института притежават изключително добра подготовка и квалификация – 18 от тях са магистри по управление на здравните грижи, а 10 са с бакалавърска степен. Работим в атмосфера на доверие и приятелство. Изключително съм благодарна на директора на Медицински институт – МВР проф. Илия Баташки за комфортната работна среда, която ни създаде, за да можем спокойно да изпълняваме служебните си задължения.

- Какво Ви зарежда с енергия, за да продължавате напред?

- Сили, енергия и вяра ми дават семейството и моите верни приятели.

Разговора води Румяна Милева

Публикувано в Електронния бюлетин на БАПЗГ, брой 9/2017 г.

На преден план: старши рентгенов лаборант Милтенова (Клиника по образна диагностика)

В отделението по функционална диагностика със старша медицинска сестра Миладинова.